

Motion till riksdagen 2010/11: MJ5

**av Matilda Ernkrans m.fl. (S, V, MP)
med anledning av prop. 2010/11:64**

Två strandskyddsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om upphävande av och dispens från strandskyddet i statliga vattenskyddsområden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om upphävande och dispensgivning i områden av riksintresse.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydligt regelverk.

Motivering

I Sverige är stränderna till för alla. De första strandskyddsbestämmelserna skrevs i början av 1950-talet, i avsikt att motverka exploateringen av strandtomter runt Stockholm, Göteborg och Malmö. Tillgången till badplatser, strandpromenader och fritt vatten skulle säkras för allmänheten.

Strandskyddet är i dag ett viktigt uttryck för den svenska allemansrätten. Den generella tillgången till skog och mark, hav och sjöar – något som i många länder är en exklusiv rättighet för några få – betraktas numera som en självklarhet. Därför är det hög tid att vi ändrar detta betraktelsesätt och mer aktivt värnar strandskyddet.

Den borgerliga regeringen har under sin tid vid makten gjort ett flertal försök att urholka strandskyddet. Genom att hänvisa till den viktiga landsbygdsutvecklingen vill man skapa nya lättnader i skyddet. Man vill ytterligare öka kommunernas beslutanderätt i strandskyddsfrågor.

Strandskyddet har under senare år också fått större betydelse vad gäller klimatarbetet. Att i dag vara restriktiv till byggen invid vatten kan löna sig för framtiden, när klimatförändringarnas effekter slår till med full kraft. Stora

Fel! Okänt namn på

samhällskostnader kan undvikas när stränderna utsätts för översvämningar, ras och erosion.

Den nya strandskyddslagstiftning som beslutades av riksdagen i april 2009 skulle stärka skyddet vid hårt exploaterade kuster, samtidigt som den öppnade upp för fler strandnära byggen i glest befolkade delar av landet. Från oppositionens sida ansåg vi att ansatsen var bra; det tidigare regelverket var inte tillräckligt robust för att stå emot det enorma trycket på dispenser i attraktiva, tätortsnära områden. Många kommuner hade utnyttjat möjligheterna till dispens alltför generöst. Reglerna var inte heller tillräckligt nyanserade. Vissa lättnader kan vara motiverade i glest bebyggda områden. Flexibla strandskyddsregler kan främja den regionala utvecklingen och ge möjlighet till lättnader i områden som behöver det av regionalpolitiska skäl och som tål det utan att strandskyddets syften urholkas.

Men regeringen har inte klarat sin uppgift. Risken är nu stor att stränderna blir tillgängliga för ett fåtal i stället för alla. Regeringens proposition 2010/2011:64 Två strandskyddsfrågor ger ett tydligt uttryck för denna försvagning: uppluckrade regler som kan slå hårt mot allemansrätten och innebära ett steg tillbaka i klimat- och miljöarbetet.

Den borgerliga regeringen föreslår att kommunerna i stället för länsstyrelsen får besluta om upphävande av och dispens från strandskyddet även i de fall då strandskyddsområdet är ett statligt vattenskyddsområde eller ett miljöskyddsområde enligt 7 kap. miljöbalken. Regeringen betonar att förslaget stämmer överens med den övergripande inriktningen från 2009 som innebär att kommunerna fick ökad beslutanderätt i strandskyddsfrågor.

Vi anser att förslaget bör avstyrkas eftersom effekterna kan bli negativa för skyddade vattenresurser. En kommun som av misstag eller av misskötsel brister i sin tillsyn över exempelvis nya enskilda avlopp kan förorsaka föroreningar i sin egen och flera andra kommuners vattenresurser. Vi menar att i områden av riksintresse ska länsstyrelserna ha dispensrätten. Detta bör ges regeringen till känna

Regeringen föreslår också att en del av Ångermanälvens mynningsvik får pekas ut som ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen där lättnader i strandskyddet gäller. Det område vid mynningsviken som ingår i världsarvet Höga kusten och som skyddas även enligt andra bestämmelser i miljöbalken ska dock fortsätta att vara undantaget från reglerna om landsbygdsutveckling.

Regeringen betonar att endast en del av Ångermanälvens mynningsvik tillhör världsarvet Höga kusten, och därmed är undantaget reglerna om landsbygdsutveckling. Man beskriver området såsom "ganska exploaterat" jämfört med de delar av Höga kusten som ligger utanför Höga kusten-bron. I strandområdet, skriver man i propositionen, finns en hel del bebyggelse, inklusive många bryggor. Kommunerna i mynningsviken, Kramfors och Härnösand, ska därför ges möjlighet att nyttja delar av viken som område för landsbygdsutveckling.

Vi anser att närheten till ett område som betecknas som världsarv bör mana till restriktivitet. Även om det aktuella området inte är av specifikt riksintresse äger strandskyddets syften giltighet. Utvecklingen av regionen – med

Fel! Okänt namn på

stora möjligheter för besöksnäringen – hör starkt samman med strandskyddets syften. Flera områden i Sverige har liksom Höga kusten stora naturvärden. Det vore olyckligt om riksdagen utan ett bredare underlag ändrar reglerna för strandskydd enbart i detta specifika område. Detta bör ges regeringen till känna.

Vi är eniga om att glesbefolkade områden med god tillgång till obebyggda stränder kan få fler dispenser utan att strandskyddets syften äventyras. Men dessa lättnader, som ska bidra till utvecklingen, får inte bli prejudicerande på oklara grunder. Regeringen måste vara tydligare i sina skäl. Redan i den tidigare strandskyddspropositionen (2008/09:119) var regeringen oklar i sin vägledning till kommunerna om hur de bäst bevarar strandskyddet. Redan då saknade vi klargörande definitioner för t.ex. landsbygdsutveckling och andra begrepp. Begreppet utveckling måste tolkas som åtgärder som ger möjlighet till fler bestående arbetstillfällen. Skarpa, tydliga formuleringar kan balansera lättnaderna i lagstiftningen och ge bra förutsättningar för den kommunala handläggningen. Detta bör regeringen ges till känna.

Stockholm den 15 februari 2011

Matilda Ernkrans (S)

Jens Holm (V)

Jan-Olof Larsson (S)

Åsa Romson (MP)